

Kunsten at starte en ny skole

Skoleøen

Onsbjerg Lilleskole er det sidste skud på stammen af skoletilbud på Samsø, og skolen er siden dens start i 2003 vokset fra 11 til 47 elever. Årsag: engagement, nærvær og tryghed for børn og forældre

www.lilleskolerne.dk
En sammenslutning
af frie grundskoler

Ny Kongensgade 10, 1
1472 København K
Telefon 3330 7920
Telefax 7020 2643

Af Per Vinther / Periskop

Det tager en time at sejle til Samsø fra Hou i Jylland, og da jeg ankommer, bliver jeg hentet af én af Onsbjerg Lilleskoles to ledere, Jacob Mohr Nielsen.

Godt fem minutter fra færgelejet ligger Onsbjerg Lilleskole. På køreturen fortæller Jacob i dag mandag om fredagens helt store ulykke og samtaleemne på skolen og blandt forældre og børn:

»Ja, uha, vi havde vandskade på skolen, og 15.000 liter vand løb ud og ødelagde alt oppe fra og ned. Det helt store spørgsmål var, om forsikringen dækkede. Det gør den ikke ved frostskafer, og vandskaden og dens følger kunne have lukket skolen,« fortæller han og tilføjer lettet:

»Heldigvis dækker forsikringen, men pyh ha en forskrækkelse.«

Værelserne på 2. sal, hvor vandskaden opstod, lejer skolen ud til feriegæster og andre, og skolen har en fortid som Onsbjerg Pension og Lejrskole. Lige indtil 2002, hvor skolens anden leder, Ellen Togeskov, som dengang var lærer på Samsø Friskole, var til forældresamtale i huset. Hun tænkte med det samme: "Det her er stedet, vi skal slå til nu"!

Vovet at starte ny skole

Ellen Togeskov og to andre lærere, Susanne Nielsen og Michael Jørgensen, havde i et stykke tid rumlet med tanken om at lave en ny skole på Samsø. I forvejen var der godt nok to skoler: folkeskolen i Samsøs største by, Tranebjerg og så Samsø Friskole i Nordby.

De vidste derfor godt, at det var vovet at starte en tredje skole på øen. De troede på det, men var også nervøse.

Men lysten til at lave en skole, der er baseret på nærvær, fællesskab og samarbejde var stor, og da huset var til salg, slog hun og de to andre lærere samt to ægtefæller til og købte stedet.

»Ideen opstod, fordi jeg altid har været glad for at være lærer, og vi var så en arbejdsgruppe med nogle lærere, der ville finde ud af, hvad det væsentligste er for en god skole. Hvis folk svinger sammen, får man den bedste skole, og det gjorde vi,« fortæller Ellen Togeskov.

De snakkede med mange gode kolleger for at få råd. Et godt råd, når man skal starte en ny skole er at hente råd og erfaringer fra andre, der har prøvet det og ved noget om det.

»På den måde var vi klædt godt på, og jeg havde en god fornemmelse for, hvad forældrene gerne ville have,« fortæller Ellen Togeskov.

De fik en forældrekræds, en skolekræds og en bestyrelse for skolen, og det var vigtigt at få på plads.

»Heldigvis er der mange engagerede forældre her på Samsø, og da det er et lille samfund spredte rygten sig hurtigt, og vi fandt forældre til at stå bag skolen og bakke den op.«

11 elever første dag

Der blev snakket pædagogik og værdier blandt forældre og lærere i det nye initiativ, og samtidig søgte de hjælp hos Lilleskolerne. Noget, de ikke kunne være foruden.

»Jeg er en person, hvor der ikke er ret langt fra ide til handling, fra problem til løsning, og det at løse problemerne sammen. Sådan er vores skole også. Før vi åbnede fik vi meget stor hjælp fra Lilleskolerne og fra en advokat. Det hjalp os utroligt meget og gjorde det nemmere for os, og det er vigtigt at søge hjælp og råd,« understreger Ellen Togeskov.

Hurtigt rygtedes det, at en ny skole åbnede, de havde også annoncer i aviser, og de afholdt info-møder. Da alt det formelle var plads efter et halvt år, var skolen klar til at åbne dørene.

Skolen havde første skoledag 4. august 2003. Den startede med 11 børn til første skoleår, men så kom det ét barn til lige før tælle dagen i september, og vupti opfyldte skolen kravet om minimum elevtal på 12 i forhold til Undervisningsministeriet.

At starte en ny skole handler også om de rigtige mennesker på det rigtige tidspunkt. De var til stede på Samsø og omkring Ellen Togeskov.

Kun til 7. klasse

Skolen blev fra begyndelsen delt op i tre grupper: yngste (0. – 1. klasse), mellem (2. – 4. klasse) og ældste (5. – 7. klasse). Fordi initiativtagerne havde været lærere i mange år, var det rimeligt nemt for dem at skabe en dagligdag, og efter det første år endte de med 14 elever, andet år endte de med 24 elever, og tredje år var de flere end 30. I dag har skolen 47 elever, fordelt med 13 i ældste, 17 i mellem og 17 i yngste. Lærerstaben har udviklet sig i takt med elevtallet, og i dag er der fem lærere og en pedel ansat.

Når skolen ikke er større, betyder det, at de fem ansatte lærere arbejder meget. Desuden har skolen i alt kun en halv leder – Ellen Togeskov er pædagogisk leder på kvart tid, mens Jacob Mohr Nielsen er administrativ og økonomisk leder ligeledes på kvart tid. Resten af tiden tilbringes sammen med børnene i undervisningen.

I dag er skolen veletableret og sikre på eksistensen.

Maden samler skolen

En studerende fra RUC lavet for nogle år siden en undersøgelse af skolerne her på Samsø. Den undersøgelse viste, at Onsbjerg Lilleskole bliver valgt ud fra måden, de laver skole på. Og så den gode skolemad, som de selv laver hver dag sammen med eleverne.

Ellen Togeskov har også været efterskolelærer, hun har også startet en specialskole op, så iværksættergenet er stort hos hende.

Hun er god til at inspirere og samle folk, og hun bliver kaldt "Moder Lilleskole" i Onsbjerg.

»En lilleskole er dit barn, og du skal give det mulighed for at udvikle sig. Det er det, vi er gode til her,« pointerer Ellen Togeskov.

Men til sommer er det slut.

»Jeg flytter tilbage til København med min datter, fordi jeg trænger til storbyens udfordringer igen. Jeg har boet her i 18 spændende år!«

Så er der kun tilbage, at hun og de to øvrige ejere af bygningerne sælger dem til skolen.

»Skolen lejer bygningerne af os, og det er meningen, at skolen skal overtage bygningerne i 2010/2011. Det er bedst for alle, og jeg glæder mig til, at skolen kan overtage stedet.«